

har lagt til Grund for Uffeligheden af at faae denne Lov, og som egentlig til den Dag idag er det Eneste, der er blevet fremført, er den store Ulighed, den Forfjæl, der skal være paa at blive examineret ved den almindelige Skolelærerexamen og ved Seminarierne. Ja, ganske vist er der en Forfjæl og Ulighed tilstede. Jeg skal strax indrømme, at f. Ex. Delingen af Examen constituerer en væsentlig Ulighed, men dette er dog ingen Grund til at forlange en Examinationscommission; saa ophæve man denne Forfjæl, det er saa let, som det kan være, thi Beskjendtgjørelsen af 9de Mai 1857 § 4 lyder saaledes: Afgangsprøven ved Skolelærerseminarierne kan afholdes i to Dele; saa bevirke man, at denne Paragraph gaaer ud, saa at Ministeriet altsaa bliver nødt til at afholde Examen samlet ved Seminarierne, eller man bevirke en Lov, hvorefter Delingen ogsaa finder Steb ved Skolelærerexamen aldeles paa samme Maade som ved Seminarierne; derved vil man udrette accurat det Samme. Her behøver altsaa ikke at være den Ulighed, som der tales saa Meget om. En væsentlig Ulighed ligger dernæst i, at Examinationen foregaaer ved egne Lærere ved Statsseminarierne, medens dette ikke finder Steb ved den almindelige Skolelærerexamen. Jeg maa nu igjen indprente, at man, ved at tage Sagen saaledes, udelukkende stiller sig paa Aspiranternes Standpunkt. Det kommer virkelig ikke an paa, om Aspiranterne bestaae eller falde igjennem, det kommer ikke an paa, om de bestaae ved Statsseminarierne eller de private Seminarier, men det kommer an paa, at man faaer gode Skolelærere, og jeg troer, at, naar man nægter Seminarielærerne at afholde Examen selv, vil Underviisningen paa Seminarierne lide derved; den vil forringes, lide et Tab, og de private Anstalter, de private Manuductioner ville ikke blive bedre derved. Derfor er det, at jeg siger: Forandrer man dette Forhold, da lide vi et virkeligt Tab, det maae vi være forberedte paa. Og hvorfor lide vi dette Tab? For di Examinationscommissionen, som den ærede Folkethingmand for Veile Amts 2den Valgkreds har sagt, vil centralisere, vil nivellere, vil forlange et Minimum; man vil indrette Prøven saaledes, at enhver videre-gaaende Udvikling, som kunde tjene til at modne

de unge Mænd, der gaae paa Seminarierne, saa at de maaffee faae Vinene aabne i mange Retninger, hvori de ellers ikke ville faae det, gjøres umulig. Den Omstændighed, at Examen bliver afholdt af en Examinationscommission, vil gjøre, at Seminarierne ville rette sig efter Minimum, og, hvis nogen Lærer paa et Seminarium da vil forsøge paa at fortsætte Underviisningen, som han tidligere har gjort, ved at aabne en videre Udsigt for Eleverne, vil det ikke være ham muligt, thi der vil være en Modstand fra Elevernes Side mod at gaae i denne Retning, idet de vide, at det behøves ikke, saasnart de skulle examineres af fremmede Lærere. Derfor siger jeg, at der ved denne Foranstaltning vil tabes Noget i den Modenhed, som Seminarierne meddele deres Elever. Det er iøvrigt det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casfe), som har berørt dette Spørgsmaal. Det er jo altid en Fornøielse, at der bliver ansørt Noget, som virkelig veier, som virkelig har nogen Betydning, og jeg maa erkjende, at Alt, hvad han ansøgte, rammer Sømmet paa Hovedet; men det godt-gjør klarligt, at den Tvivl, der kan være, om det er rigtigt at lade Examen afholde ved egne Lærere eller ikke, ikke er tilstrækkelig til her paa et saadant Omraade, hvor Underviisningen er aldeles elementair, og hvor det i Særdeleshed kommer an paa at vække og udvikle, at tage en saadan Bestemmelse som den, der nu foreslaaes, at oprette en Examinationscommission, der saa skarpt skal bryde med det Bestaaende, som det her er foreskrevet.

Jeg skal med Hensyn til den Betragtning af denne Sag, som er hentet fra, hvad der har fundet Steb ved de lærde Skoler, gjøre opmærksom paa, at, naar der fra mange Steder er reist Tvivl om det Hensigtsmæssige i, at Examinerne ere henlagte til Skolerne selv, er denne Tvivl væsentligst udgaaet fra den Maade, hvorpaa Bedømmelsen der let paavirkes. Dette skeer ved de private Skoler, men jeg har den Overbeviisning, at Bedømmelsen ved de offentlige Skoler er strengere end ved de private. Jeg dadler ikke de private Skoler derfor; jeg kan godt forstaae det; det ligger i Sagens Natur og kan ikke være anderledes. Saaledes er ogsaa Bedømmelsen ved Statsseminarierne